

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025/26-2027/28
(skrajne daty)
 Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	ZAJĘCIA FAKULTATYWNE IV – Zmienność obrządku pogrzebowego na terenie Europy Środkowej w V i IV tys. przed Chr.
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Humanistyczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Archeologii
Kierunek studiów	Archeologia
Poziom studiów	studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, 2 semestr
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordynator	Dr Dariusz Król
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr Dariusz Król

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykt.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
2			15						2

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

ZALICZENIE Z OCENĄ

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowa wiedza o neolicie środkowoeuropejskim, wiedza z zakresu wcześniejszych epok pradziejów
---

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z podstawami archeologii funeralnej
C2	Zapoznanie studentów z podstawowymi cechami obrządku pogrzebowego środkowoeuropejskich społeczności neolitycznych w V tys. przed Chr.
C3	Zapoznanie studentów z podstawowymi cechami obrządku pogrzebowego środkowoeuropejskich społeczności neolitycznych w IV tys. przed Chr.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu STUDENT:	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	ZNA POJĘCIA ZWIĄZANE Z ARCHEOLOGIA FUNERALNĄ	K_Wo2; K_Wo3; K_Wo6
EK_02	CHARAKTERYZUJE PODSTAWOWE ELEMENTY OBRZĄDKU POGRZEBOWEGO ŚRODKOWOEUROPEJSKICH SPOŁECZNOŚCI NEOLITYCZNYCH W V I IV TYS. PRZED CHR.	K_Uo2; K_Uo3; K_Uo6
EK_03	POTRAFI WYJAŚNIĆ PROCESY ZMIAN OBRZĄDKU POGRZEBOWEGO W NEOLICIE ŚRODKOWOEUROPEJSKIM W V I IV TYS. PRZED CHR.	K_Uo2; K_Uo3; K_Uo6
EK_04	UMIEJSCAWIA W CZASIE I PRZESTRZENI ZMIANY ZACHODZĄCE W OBRZĄDKU POGRZEBOWYM ŚRODKOWOEUROPEJSKICH SPOŁECZNOŚCI NEOLITYCZNYCH W V I IV TYS. PRZED CHR.	K_Wo2; K_Wo3; K_Wo6; K_Uo2; K_Uo3; K_Uo6; K_Ko1; K_Ko4

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Charakterystyka archeologii funeralnej
Obrządek pogrzebowy środkowoeuropejskich społeczności wczesnorolniczych na przykładzie Małopolski i Kujaw
Obrządek pogrzebowy środkowoeuropejskich społeczności kultury lubelsko-wołyńskiej na przykładzie Małopolski
Obrządek pogrzebowy środkowoeuropejskich społeczności kultury pucharów lejkowatych na przykładzie Małopolski i Kujaw
Obrządek pogrzebowy środkowoeuropejskich społeczności kultury amfor kulistych na przykładzie Małopolski i Kujaw
Idea megalityczna w obrządku pogrzebowym kultury pucharów lejkowatych i kultury amfor kulistych

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.4 Metody dydaktyczne

Ćwiczenia: Analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach/rozwiązywanie zadań, dyskusja

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć	KONWERSATORIUM
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć	KONWERSATORIUM
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć	KONWERSATORIUM
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	KONWERSATORIUM

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykazanie się wiedzą o informacjach zawartych w literaturze i przekazaną w trakcie ćwiczeń

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	30
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Czekaj-Zastawny A.

2009 (red.) Obrządek pogrzebowy kultur pochodzenia naddunajskiego w neolicie Polski południowo-wschodniej, Kraków.

Grygiel R.

2008 Neolit i początki epoki brązu w rejonie Brześcia Kujawskiego i Osłonek, t. II, Łódź.

2016 Neolit i początki epoki brązu w rejonie Brześcia Kujawskiego 3. Środkowy i późny neolit. Kultura pucharów lejkowatych. Łódź.

Hensel W., Wiślański T.

1979 (red.) Prahistoria ziem polskich, t. II, Neolit, Wrocław.

Król D.

2011 Chamberless Tombs in Southeastern group of Funnel Beaker culture, Rzeszów

2022 Monumentalne cmentarzyska eneolitycznej kultury pucharów lejkowatych między dolną Odrą a środkowym Sanem. Morfologia, chronologia i organizacja przestrzenna, Rzeszów

Nowak M.

2009 Drugi etap neolityzacji ziem polskich, Kraków.

Rzepecki S.

2011 U źródeł megalityzmu w kulturze pucharów lejkowatych, Łódź

Szmyt M.

1996 Społeczności kultury amfor kulistych na Kujawach, Poznań.

Zakościelna A.

2010 Studium obrządku pogrzebowego kultury lubelsko-wołyńskiej, Lublin

Literatura uzupełniająca:

Chmielewski W.

1952 Zagadnienie grobowców kujawskich w świetle ostatnich badań, Łódź.

Libera J., Tunia K.

2006 Idea megalityczna w obrządku pogrzebowym kultury pucharów lejkowatych, Lublin – Kraków.

Nogaj-Chachaj J.

1991 The stone-packed graves of the Funnel Beaker culture in Karmanowice, site 35. Antiquity 65, s. 628–639.

Nowaczyk S., Pospieszny Ł., Sobkowiak-Tabaka I.

2017 Megalityczny grobowiec kultury amfor kulistych z Kierzkowa na Pałukach, Biskupin.

Nowak M.

2020 Megalithic Cemeteries of the Funnel Beaker culture in the Sandomierz Upland. Sprawozdania Archeologiczne 72/1, 213-232

Oberc T.

2020 Some remarks on flat graves of the southeastern group of the Funnel Beaker Culture. Sprawozdania Archeologiczne 72/1, 115-146

Wierzbicki J.

1992 Cmentarzysko kultury pucharów lejkowatych w Łupawie woj. Słupsk, stanowisko 2. Obrządek pogrzebowy grupy łupawskiej, Poznań.

2013 Wielka kolonizacja. Społeczności kultury pucharów lejkowatych w dorzeczu środkowej Warty.

Wilk S.

2004 Graves of the Lublin-Volhynian culture at site 2 in Książnice, district of Busko Zdrój. 2001/2002, 2003 exploration season, Sprawozdania Archeologiczne 56, 224-260.

2006 Graves of the Lublin-Volhynian culture at site 2 in Książnice, district of Busko Zdrój. 2004 exploration season, Sprawozdania Archeologiczne 58, 247-273.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej